

Privatur tunnill milliardir dýrari enn ein almennur

EYSTUROYARTUNNIL Ein privatur Eysturoyartunnill verður upp til trýggjar millardir dýrari at byggja og reka enn ein almennur tunnill

Áki Bertholdsen

– Skal eitt privat felag gera og reka ætlaða Eysturoyartunnilin, verður hann 1,9-3 milliardir dýrari fyri tað føroyska samfelagið, enn tað almenna hevði verðið.

Tað staðfestir Landsverk. Tá ið Kári P. Højgaard nú um dagarnar skuldi svara spurningum frá løgtingsmonnunum, Høgna Hoydal og Aksel V. Johannesen um Eysturoyartunnilin, bað landsstýrismaðurin eisini Landsverk um at geva sítt ískoyti til svarið.

Men tá ið avtornaði, var svarið hjá Landsverki útiðst í svarinum, sum landsstýrismaðurin gav víðari til teir báðar løgtingsmenninar. Í svarinum, vit hava fingið innilt í, sigur Landsverk, at nýggjar útrokningar, við dagfjórðum tølum og neyvari útrokningar, vísa, at rentumunurin við at lata eitt privat felag eiga, figgja og

reka undirsjóvartunnilin er minst 7%.

– Í tølum svarar hetta til ein meirkostnað ímillum 73 til 116 milliónir krónur árliga til undirsjóvartunnilin er útgoldin um 30 ár.

– Hetta svarar til ein samlaðan meirkostnað uppá tilsamans 1,9 til 3 milliardir krónur ella 1,4 til 2,3 milliard krónur í nútíðarvirði, um tunnilin verður á privatum heldur enn almennum hondum, sigur Landsverk.

Váðin kann avmarkast Annars staðfestir Landsverk, at váðin at byggja tunnilin er tann sami fyri privat og alment.

– Tó meta vit at hann kann avmarkast nógv í byrjunarfásuni við góðum undankanningum.

Men rakstrarváðin er størri hjá tí privata. Grundgevingin fyri tí er, at í útgangsstøðinum er ferðsluváðin tann sami. Men verður

lagt upp fyri at tað almenna kann stýra samlaða undirstøðukervinum, er váðin størri hjá tí privata.

– Fíggjarkostnaðurin er størri hjá tí privata enn hjá tí almenna tí lánveitarin krevur eykakostnað fyri váðan. Hesin váðin er annars neyvt knýttur at hvussu sáttmálin er settur saman.

Ein spurningur í hesum samband er, um tað ber til at leingja sáttmálan, ella um ongar bindingar eru á prísásetingini fyri ferðsluna, á ferðaprisinum.

Um so er, fellur váðin munandi og harvið fíggjarkostnaðurin.

Landsverk sigur, at kostnaðarmunurin, rentan, ímillum privat og alment, er settur saman av váða og avkasti.

Men tað er torført at siga hvussu stórir partur av upphæddini er hvat, tá man ikki hevur innlit í sáttmálan, sigur Landsverk.

Kári P. Højgaard skal vigast í Landsstýris-málanevndini

EYSTUROYARTUNNIL Hevur hann fjalt upplýsingar fyri Løgtinginum, er tað sera álvarsamt, sigur Sirið Stenberg, forkvinna í Landsstýrismálanevndini, sum hevur eftirlit við virkseminum hjá landsstýrinum

Áki Bertholdsen

– Hevur Kári P. Højgaard, landsstýrismaður, fjalt upplýsingar frá landsverki um Eysturoyartunnilin fyri Løgtinginum, er tað sera álvarsamt.

Tað heldur Sirið Stenberg, forkvinna í Landsstýrismálanevndini hjá løgtinginum.

Landsstýrismálanevndin hevur eftirlit við virkseminum hjá landsstýrisfólkum og nú fer Sirið Stenberg at umrøða í

nevndini, um framferðin hjá Kára P. Højgaard skal takast upp til viðgerðar.

– Vit eiga at taka stóðu til um vit skulu taka málið upp og tað vóni eg, at nevndin ger, sigur hon.

Forkvinnan í Landsstýrismálanevndini sigur, at tað er rættiliga álvarsamt, at landsstýrismaður fjalir upplýsingar fyri Løgtinginum.

Sostatt hevur hann ikki upplýst málið til fulnar, soleiðis sum hann hevur skyldu til, tí tá ið løgtingið

ikki hevur allar upplýsingarnar, er ringt at taka stóðu til eitt mál, heldur Sirið Stenberg.

– Eftir tí, sum er komið fram, er alt, sum bendir á, at landsstýrismaðurin hevur fjalt upplýsingar fyri Løgtinginum og tí vil hon hava Landsstýrismálanevndina at taka málið upp.

Hevur ikki álit á Kára P. Højgaard

EYSTUROYARTUNNIL Jenis av Rana í samgongu krevur allar upplýsingar og borðið og vil eisini hava eina óhefta kanning um, hvat loysir seg best

Áki Bertholdsen

– Hetta hoyrir rætt og slætt ongastaðni heima.

Jenis av Rana staðfestir, at hann hevur ikki álit á Kára P. Højgaard, landsstýrismanni, so leingi hann ikki vil leggja allar upplýsingar um avtaluna við eitt privat felag um at figgja, gera og reka Eysturoyartunnilin.

– Grundleggjandi trupulleikin er, at landsstýrismaðurin roynir at dylja sáttmálan við tað privata felagið og tað hoyrir rætt og slætt ongastaðni heima.

Jenis av Rana heldur, at Kári P. Højgaard fer longur og longur út á eina glíðibreyt. – Fyrst dylir hann sáttmálan við danska felagið og

síðani roynir hann at dylja nýggjastu metingarnar frá Landsverki um, hvussu nógv dýrari ein privatur tunnill enn er ein almennur tunnill.

– Tað er óneyðugt at elva til misnøgd og ótta við slíkari framferð, sigur Jenis av Rana.

– Í politisku skipanini hevur einki so stóran týðning sum opinleiki og er nakað, sum ikki tolir at verða alment, er okkurt galið.

Má gerast

Annars staðfestir Jenis av Rana, at Eysturoyartunnilin skal gerast.

Men hann heldur, at nú verður neyðugt at gera eina óhefta kanning av tunlinum. – Vit mugu fáa ein óheftan

arbeiðsbólk, helst ein búskaparfrøðing, ein lögfrøðing og ein verkfrøðing at meta um málið og at gera eina meting av, hvat loysir seg best samfelagsbúskaparliga, ein privatur tunnill, ella ein almennur tunnill.

Jenis av Rana hevur sostatt ikki gjørt upp við seg sjálvan um tunnilin skal vera privatur ella almennur.

– Tað sum hevur alt avgerðandi týðning fyri, hvussu eg fari at atkvøða, er hvat loysir seg best fyri samfelagið.

– Tað er eingin ivi um, at tunnilin skal gerast. Men vit hava ikki ráð til at at lata milliardaupphæddir fara av landinum óneyðugt, um so er, at tað loysir seg betri fyri

samfelagið at hann er almennur, sigur formaður Miðflokksins.

– Vit mugu hava so frægt vit og skil, at kanna báðar móguleikarnar væl og virðiliga og í hesum sambandi mugu vit sjálvsagt hava fult innlit í sáttmálan við tað privata felagið.

Hinvegin skilir hann heldur ikki, hvussu lögmaður og landsstýrismaðurin í innlendismálum kunnu koma til ta niðurstøðu, at upplýsingarnir hjá Landsverki ongan týðning hava í málinum.

– So hástórir ber ikki til at vera. Vit áttu ikki at sett spurnartekin við tað, Landsverk sigur. Hann er komin til ta niðurstøðu, at ein privatur tunnill er nógv dýrari enn ein

almennur tunnill og tað kunnu vit ikki skúgva til viks og kalla tað týðningarleyst, sigur Jenis av Rana.

Hann heldur eisini, at tað er serstakliga óheppið, at bara nøkur fá feløg í Danmark eru boðin at bjóða upp á Eysturoyartunnilin.

Hann vísir á, at bæði í Noregi og aðrastaðni eru eisini sterk feløg, og har hava tey eisini drúgvar royndir í at gera tunlar.

– Tað er er ikki gott samráðingarkynstur, at ikki fleiri feløg sluppu upp í part, sigur Jenis av Rana.

Jenis av Rana hugsar eisini nógv um treytirnar hjá privata tunnilisfelagnum um, at landið má ikki gera íløgur í samferðslukervið,

sum broyta fortreytirnar fyri tunlinum. Tað merkir, at landið bindur seg til ikki at gera tunlar, vegir, ella hvat tað skal vera, sum egga bilum at koyra utanum tunnilin.

– Hetta er ein einkarrættur, sum kann vara í heili 50 ár. Hugsu vit okkum 50 ár aftur í tíðina, til 1963, er hetta árið, fyrsti tunnill í landinum, Hvalbiartunnilin, varð tikin í nýtslu. Og hugsu vit so um allar útbyggingarnar, sum eru gjørdar síðani, er tað øllum greitt, at í samferðsluhøpi eru 50 ár ómetaliga long tíð og alla hesa tíðina eru móguleikarnir hjá landinum at byggja út, avmarkaðir, verður Eysturoyartunnilin privatur, sigur Jenis av Rana.